

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A „Tribuna” vádjai.

Arad, szeptember 5.

(K) A „Tribuna” izgatása legujabb eszközével a földadót vette elő. Egyik közelebbi számban érzékeny hangú irány-cikkében azt panaszolja, egyes birtokosoknak neveit, birtokaik nagyságát s az általuk fizetett földadó összegét is felemlítván, hogy az erdélyi vármegyékben, amíg a birtokosság átlag véve holdankint 20 krajczár földadót fizet, addig a román paraszt nép holdankint 1 frtot. E hallatlan igazságtalanság mellett aztán azt is felhozta, mint sérelmet, hogy a parasztságnak nincs s ha oly erdőkben, amelyekben régen faizási jogot gyakorolt a nép, most egy pár tuskót kivág, nem csak a fa árában, hanem 50—60 frt birtokosságban is elmarasztalják.

Azt hisszük, hogy nem kell bővebben bizonyítani, hogy a Tribunának ez a cikke rosszakaratu megtevesztéssel van írva s nem kevesebbet czéloz, mint azt, hogy a román népet, a mely még a papok és tanítók minden lelketlen izgatása dacára is általában véve megmaradt a magyar nemzet hű fiának, az agrarius érdekek eszközeivel a birtokosság ellen izgassa, az állam s a törvények igazságosságában a népnek vetett hitét megingassa s talán, hogy egy parasztszorgalomra a talajt előkészítse.

A „Tribuna” cikkét olvasva a tájékozatlan ember azt gondolhatná, hogy a földadót is úgy vetik ki, mint a III. osztá-

lyu kereseti adót, a hol az illető adóköteles személye és egyéni körülményei, üzlete nagysága s más viszonyai vétetnek figyelembe s ezekhez képest az adó kirovása rövid időtartamra történik.

Pedig hát a „Tribuna” nagyon jól tudja azt, hogy a földadó az adó-kataszter alapján fix összegben van megállapítva, az adó-kataszter pedig az illető község összes földterületének, a községi lakosok közbejöttével eszközölt megbecslése és osztályozása után állapítatik meg s plane ott, a hol a tagosítás is keresztülvitetett, a földek becslése és osztályozása előbb történik, mintsem az egyénként való kihasítás; tehát senki sem tudván azt, hogy neki mily földrészlet fog jutni, előlegesen egyes birtokosoknak sem kedvezni, sem ártani nem lehet.

Az igaz, hogy a parasztságnak igen sok helyt az adó-kataszter szerint megállapított adója a birtok holdszámához képest magasabb, mint a birtokos adója; ennek az oka azonban nem az, hogy a román parasztot az adó-kataszter sújtani kívánta volna, hanem az, hogy a paraszt népnek a tagosítás alkalmával szabályszerint a faluhoz legközelebb eső földek, a melyeknek a megmunkálása a legkönnyebb, a melyek a legkevesebb erővel javíthatók föl, osztatnak ki s nem egyszer e földek a belső telkek közvetlen szomszédságában vannak. Sok parasztnál pedig a belső telkek képezi a birtok legnagyobb részét, a mely egy hold terjedelműnél nem igen nagyobb, ámde ez a belső telkek nagyobbára kerti mivélés

alatt állván, természetes, hogy művelése is intenzivebb, jövedelme is nagyobb, tehát adózási képessége is magasabban állapítatván meg, az adója is magasabb, mint a birtokosnak hold számra elosztott adója; mert hisz a birtokhoz tartozó esetleg terméketlen oldalak, kopár legelők vagy erdők a birtok hold szerinti nagyságát emelik, azonban ugyanez adó alapok csekély jövedelműknél fogva kisebb adóval is lévén megróva, az adóknak a holdak szerint kiszámított átlagárát leszállítják.

De előfordul igen gyakran, hogy valamely falusi telket vagy parcellát az uraság vesz meg; valjon tud-e arra esetet a „Tribuna”, hogy az ilyen telek vagy parcella adója leszállított volna, s viszont előfordul az is, hogy valamely nemesi birtokhoz tartozó parcella parasztkézbe került s bizonyára nem képes a „Tribuna” példát hozni fel, hogy ez a birtokcsere az adó növekedését hozta volna létre.

A mit az erdőkárosítások büntetéséről mond a „Tribuna”, az ép oly hamis és rosszakaratu ráfogás, mint az igazságtalan és egyenlőtlen adókirovás vádja. Nagyon jól tudja azt a „Tribuna”, hogy a parasztság aránylag mily nagy erdő és legelő-részekhez jutott. Igaz, hogy a közlegelők felosztása után a falusi néplegelő szükséglete sok helyt igen nagy, ámde ez nem nemzetiségi okból s elnyomásból ered; hanem ez szükségképeni következése a falusi népesség szaporodásának, a birtokok elaprózódásának s főleg a felsza-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az én boldogságom.

Én, ki boldogságra
Tán sohase vágytam,
— Édes jó istenem
Nem is tudom, hogy van —
Mégis rátaláltam!

Nem a gazdagságban,
Dárius kincsében,
— Ölélsre termett
Szőkehajú lányka
Abrándos szemében.

Azt sem tudom, hogy van,
De tudom, hogy úgy van,
Legalább úgy érzem:
Annak a kis lánykának
A mosolygásában
Van az üdvösségem.

Azt sem tudom, hogy lesz,
De tudom, hogy úgy lesz,
Ugy kell annak lenni:
Annak a kék szemnek,
Bodros szőke hajnak
Enyémmek kell lenni!

Hrabovszky Lajos.

Szenvedés.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Kosztka Mihály.

Az alacsony szoba kissé fojtott levegőjét szinte erőszakosan hasította át Vata Sándor durván rikácsoló hangja:

— Meguntalak.

A kis, négy szögletű szoba butoraira lomhán perszkedett az esti szürkület. Az utózárról bevilágító gázlámpa, mely alig-alig tört át a nehéz, sűrű ködön, összekeverte a szobai butorok árnyékát. A kívülről behangzó zivaj kábitólag hatott a felzaklatott férfi lázongó idegeire. Egy elhibázott élet keserve támadt önelkésre és tépte-marta, hogy kinjában szinte felsziszszent. Megállt a homályosra befotott kis ablak előtt és szemei vad gyűlölettel néztek merev tekintettel ki az utózárra, a nyüzgő, mozgó életbe. Undort, utálatot érzett önmaga iránt, végtelen kínos lelki furdalást és keserves, kései megbánást. Néha megrándult valami bántó fájdalom vonaglott át testén s úgy érezte, hogy a fogai között szétmorzsoló szitok segít valamit feljajdulni, lelket emésztő bánatán. A zsidbadás teljes butító erejével nehezedett egész valójára és gondolkodását megdermesztette. Agyában olyan tompaságot érzett, mintha keményen fejbe vágták volna és akaratlanul is megtapogatta homlokát, tarkóját, nem-e talál ott tátongó sebet? Semmi, semmi nem volt; erőtlenséggel siklottak végig az

ujjai puha fogásu haján, de azért a teste sajgott, lelke kínba verve vergődött, s fejében tompa zugás mormolt.

... Az asszony pedig, a megunt asszony ott nyöszörgött a kopott szövetű diván támlájára hajtva fejét, görcsösen markolva felbomlott hosszú, szőke selymes hajába.

Az emberek nagyon sokszor tévednek. Már ugyan ki tételezte volna fel Vata Sándorról, ki legsimább gavallérok közé tartozott az uri társaságokban, hogy oda haza a legdurvább férj.

Vata Sándor durvaságáról legjobban az a madonna arozu asszony, a felesége tudna beszélni, ha beszélne.

Hanem ez a némaságával önmagát emésztő szenvedő asszony hallgat; törekény, az érzelmek lehelletét is megérző lelke nem fárad bele a tőrésbe. Milyen végtelen rejtélyes is az asszonyi lélek, mely sejtelmes, titokzatos szentségével a mindenható szerelem feneketlen mélységéből merítve erejét, bizodalmit, a jövőre tud tűrni, a tőrés és szenvedés legvégső határáig. Huzza a kínos fájdalom terhes igáját, lelke fenekére rejtve sajgó bántalmait, egy felhangzó, önkéntelenül kiszabaduló zokszó nélkül, görnyed az izsadságos, fárasztó munka testet, lelket sorvasztó terhe alatt s hálás, ha egy tekintetre méltatod. Az emberek nagyon sokszor tévednek, ha a boldogsá-

badított s nem korlátolt gazdálkodásnak. A parasztság pedig épen az igen nagy szabadság folytán, a falusi erdőket legtöbb helyt tönkretette, valódi lelketlen rablógazdálkodást folytatott, úgy hogy az erdőtörvény legszigorubb betartása s tehát a legerélyesebb ellenőrzés és büntetés csak egy parányi részét menti meg annak a kárnak, a mit a nemzet az erdőkben fekvő nemzeti vagyon elpocsékolásával szenvedett.

Ezek a tények, a melyeket a „Tribuna” ép oly jól tud, mint mi, de a melyeket elferdítve izgatásra felhasználni az ő áldatlan és lelkiismeretlen politikai programja, úgy látszik, megkívánja.

BELFÖLD.

A választási törvény reviziója.

A „Pol. Corr.” visszatérve Tisza Kálmán nagyhatású nagyváradi beszámolójára, hangsúlyozza, hogy azt a véleményt, a melyet Tisza a választási törvény reviziója tárgyában kinyilvánított, Magyarország minden illetékes körében óhajtták. Sohasem volt megfontolás tárgya a választási törvény reformja a románok által felhozott gravaminákra való tekintettel. Ez egészen kívül esik a vezető államférfiak szándékain. A választási törvény reformja igen nehéz probléma. Kívánatos, hogy a cenzus kérdését a közvéleményben megvitatás, hogy a dolog tisztáztassék, de a reformot nem lehet máról holnapra hamarosan megvalósítani.

Lukács László beszámolója.

Abrudbányáról jelentik, hogy Lukács László államtitkár beszámolója megtartására f. hó 5-én odaérkezett. Kiséretében voltak: Dologh bányatanácsos, Oelberg bányakapitány, Ferenzy ref. lelkész és mások. A város határán a polgármester vezetése alatt nagyszámú polgárság fogadta. Lovasbanderium és hosszú kocsisor kísérte be a városba az államtitkárt. A város szélén emelt diszkapunnál Abrudbánya közönségének szíves üdvözlését a rom. kath. lelkész tolmácsolta. Este tiszteletére fáklásmenet, a polgármesternél pedig vacsora volt. Lukács államtitkár tegnap tartotta beszámolóját. Vázolta a kormány politikáját, megemlékezett az egyházpolitikáról, a nemzetiségi kérdéssel és a valuta rendezéséről. A beszámolót lelkes éljenzéssel fogadta a választó közönség. Déiben banket

volt, melyen 100-nál többen vettek részt. Este az államtitkár tovább utazott Rezespatakra.

Radó főispán lemondása.

A „Magyarország” szerint Vasvármegye főispánja, Radó Kálmán, tényleg benyújtotta az állásáról való lemondását. Helyébe B e z e r é d y Viktor belügyminiszteri tanácsos fog Vasvármegye kormányzata élére kineveztetni.

A közegészségügyi kongresszus.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, szeptember 7.

Tisztelt Szerkesztőség! Már eddig is bőven foglalkozott lapja a nemzetközi kongresszussal s ha még is felkeresem soraimmal, nem annyira ígéretem beváltása, mint inkább azon remény buzdít, hogy más oldalról sikerülend az itteni nemzetközi működést megvilágítani.

Már három nap telt le a szakosztályok gyűlésezéséből s mintán ma szünnap s a kisebb kirándulások napja van, csak két nap van hátra a tulajdonképeni tárgyalásokra. Ez a két nap azonban annál fontosabb, mert míg az előbbieken főleg felolvasások s szabad előadások töltötték be az időt a közegészség és demografia tárházának számtalan témája felett, a két utolsó nap inkább az összegezés s a resolúciók alakba öntése következik.

A huszonöt osztályba sorozott kongresszus előtt oly anyaghalmozék feküdt, hogy valódi embaras de richnessek mondható s ha gyönyörűsége telhetett is az embernek a számos előadónál nyilvánult sokoldalú tudományosságban, nem lehet kellő kitejezést találni ama fárasztó elfoglaltságra, mely a szorgalmasan gyűjtő hallgatóra hárult.

Az ismerkedési estély, mely szombaton a muzeum kertjében s csarnokában valóban fényes formákban zajlott le, azután a kongresszus megnyitó gyűlése, melyen Királyunknak, mint a kongresszus protektorának helyettesítője, Károly Lajos főherceg őfelsége kölcsönzött legnagyobb jelentőséget, továbbá ugyancsak vasárnap délután az emberiség jótévője Semmelweis orvostanár emlékének szentelt ünnepély s a nap koronájaként az ő felsége Károly Lajos főherceg jelenlétében tartott fényes udvari fogadás; hétfőn a Saxlehner féle keserűvíz-forrás telep tömeges látogatása Kelenföldön, kedden a Tarnóczy Gusztáv gyárának s kiállított gőzfertőt-

lenítőinek, gépeinek gyakorlati szemlélete, tegnap szerdán — a kőbányai nagyszerű részvény-szerző-telep bejárása stb. a lapok hasábjain éppennyg kellőleg méltatva volt, mint az említett alkalmakkor a külföldi vendégeknek s a hazafi résztvevőknek bőkezűleg nyújtott élvezetek, ezekről tehát nem célozom most hosszasan emlékezni, hanem inkább a congresszus minket érdeklő mozzanatait kívánom vázolni.

Az orvosi buvárok legjobbainak elméjét foglalkoztató küzdelem a fertőző népbetegségek okainak felderítése, azoknak a — legelőközlőbb harcokat meghaladó — pusztításainak megszüntetése, a humánus intézmények fejlesztése, a buvárkodás sikerének gyakorlati alkalmazása, az emberi élet fenntartó s hosszabbító módjainak hasznosítása, mindannyi feladata a nemzetközi congresszusnak.

Megemlítenem kell, hogy városunkban immár folyamatosan lévő csatornázási munkálatok a 8-ik osztály keddi ülésén tervrajzok, képek és mintázatok kapcsában érdeműs tanácsnokunk, P a r e c z István által demonstráltattak s a tárgyhoz a jelenvolt tudós szakértők közül számosan hozzájárultak.

A kongresszus gyűjtő kiállítására számos külföldi s hazai város haladásáról tanuskedik. A részéről kiállított képes album sokakat foglalkoztat s az érdeklődés eleven jelét mutatja, hogy a magyar és francia szövegű magyarázó füzetek mellékelt 250 példányára pár a harmadik napon mind gazdára talált.

Szombaton — f. hó 8-án a záró ülésen fogják a kiküldött bizottságok a tárgyalások eredményét összegezve bemutatni; ekkor fogják egyes irányeszmék konkrét alakba öltöztetni s resolúciók gyanánt a társadalomnak s a kormányoknak figyelmébe ajánlatni.

A munkálatok érdemleges része egy vasikos kötetet fog képezni, melyet minden résztvevőnek megküldenek.

Mindezekről, valamint a vasárnapi ünnepélyes befejező-gyűlésről annak idején egy második közleményben fogok beszámolni.

P. L. dr.

Közigazgatási bizottsági ülések.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, szeptember 7.

Az aradvármegye és Arad város közigazgatási bizottsága a tegnapi nap folyamán tar-

got a szöke, selymes hajról, az arczon fakadó mosolyról itélik meg, s elmulasztják kitapogatni a lélek fekete tekélyeit. Az illatozó rózsát is a belsejében rágja a féreg.

Valami erdei mulatságon ismerkedett meg Vata Sándor meg a felesége.

Kazán Klára akkor csak tizenhét éves volt, de a kicsattanó bimbó teljes szépségével pompázott. Vata Sándor ész nélkül beleszeretett a szép Klárába, s bár Klára csak egyszerű erdőkerülő leánya volt, nem restelt vele egy egész estét áttáncolni.

Meg is szólták erősen az alispán fiának ezt az újabb „stikli”-jét a városi előkelőségek, hanem Vata Sándort orkanikus erővel támadt szerelme egészen lebilincselte. Az öreg alispánnak is a fülébe jutott már, hogy a fiu mit csinál megint, hogy nagyon szeret vadászni — a tilosban és egy nap keményen rászólt Sándorra:

— Mit akarsz avval a leánnyal? Nem neked való társaság az!

— Azok becsületes emberek.

— Hiszem, de én nem akarom, hogy a én fiam a megyei erdőkerülő leányának udvaroljon! Azt hiszem értetted!

Vata Sándort az a „nem akarom” egészen feldühösítette. Osszehuzta szemeit és úgy nézte vissza atyja szigorú nézését, aztán pedig olyan hangon, mely a határozatlanság árnyékát is kizárta, visszamondta az apjának:

— En pedig Kazán Klárát elveszem feleségül.

Apa és fia tarkaszmézt néztek pár pillanattig, azután az alispán azt mondta:

— Hát jól van, vedd el Kazán Klárát, de nékem hagyj békét ebben az életben.

Kicsit megbicczentette fejét és ott hagyta fiát.

Vata Sándor akkor aféle fél éves joggyakornok volt, ki az apja protekciója mellett még sokra vihette volna. Most már vége. Hanem azért az apja szemébe vágott szavainak helyt állt: elvette Kazán Klárát. Előbb megkérdezte, akar-e egy tulzerény életet véle megosztani és Klára könnyezve borult Sándorra, hiszen annyira szerette.

Mikor három hét múlva megesküdtek, Vata Sándor hazavitte gyönyörű feleségét a külvárosban bérelt kétszobás lakásba.

Mint az örökösen csókolódó galambok, úgy éltek. Klára a lelket és testet elkábító szerelem édességével fonta körül szenvedélyesen szerető urát. Vata Sándor pedig a boldogság mámorában szinte feledte az odahagyott világot, mely nélkül ez előtt nem is bírta volna elképzelni az életet.

Mikor aztán pár hónap múlva szakadozni kezdett a szerelemből szőtt boldogság selyem lágy fátyola, mikor Vata Sándor ocsudni, ébredezni kezdett a nagyrészen dacból kötött házasság szerelemszülte mámorából, melynek kajan élvezése lelkét eddig lekötötte, mi-

kor tudatára ébredt tetteinek teljes következményeire: megremegett lelke mélyéig.

A kielégített vágy lankasztó lustasága után irózáva kellett látnia új környezetének otrombaságát. Szeretett volna visszamenni abba a körbe, honnan az az asszony kiragadta őt.

Kezdett elidegenedni feleségétől, ki csak nyűg volt már neki, s kinek hízlekedései most már utálattal töltötték el. Vágyta a régi hejehujás mulatozások pezsgő életét, az éjszakai kalandok kacagató jeleneteit.

Az asszony pedig, ki az elhidegülés okát magában kereste, szenvedett, vádolta, emésztette önmagát és keserves könnyekkel sirta át férje minél sürűbben előforduló kimaradásakor, magányos éjszakáit.

Egy őszi, hódos, lustaságot szülő napon történt az első, nyíltan kimondott és az asszony érzékeny lelkét a maró fájásig sértő szó.

Vata Sándor mogorván szólt oda Klárának, hogy ne várja vacsorára, azzal menni akart. A már sokat szenvedő asszony ajkain ki bugygyant az első panaszos szó, de a mely inkább kérés, könyörgő, mint panaszoló, vádoló volt.

— Maradj itthon Sándorom, úgy félek egymagamban az éjszakában.

Vata Sándor ijedt arccal fordult vissza. Hát már ennyire vagyunk? MÉR neki is megnyílik a szeme? Most csak még kér, de jön idő, hogy követelni fog, most még szeme könnyezik, de majd lesz alkalom, hogy

totta rendes havi ülését, melyekről tudósítónk a következő referátát adja.

I.

A megyénél.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága F á b i á n László főispán elnöke alatt tegnap délelőtt 9 órakor tartotta szeptember havi ülését.

Az elnöklő főispánon kívül jelen voltak az ülésen.

S z a t h m á r y Gyula kir. tan. alispán, B o r o s Beni orsz. képviselő, B o h u s István, V á s á r h e l y i Béla, B o h u s Zsigmond, T a k á c s y Sándor dr., D á n i e l Antal, P a r e c z György főügyész, K r a u s z József pénzügyigazgató, P e c s k á n Sándor árvaszéki tülök, P á l f y József kir. főmérnök, V ö r ö s Vidor tiszti alügyész, L e n g y e l János s. tanfelügyelő, Dálnoki N a g y Lajos főjegyző, B a r o s s Ferencz dr. és L e n g y e l Sándor dr. aljegyzők, E d e s Elemér közigazgatási gyakornok.

Az ülés megnyitása után S z a t h m á r y Gyula alispán olvasta fel a múlt óról szóló jelentését, melyet tudomásul vettek.

K r a u s z József pénzügyigazgató jelenti, miszerint a múlt augusztus hóban egyenes adóban befolyt 252048 frt 38 kr, hadmentességi díjakban pedig 3620 frt 48 kr. Összehasonlítva a jelen eredményt a múlt év hasonló havával, a 7 egyenes adónál 59343 frt 41 kr. többlet mutatkozik, hadmentességi díjaknál pedig 1688 frt 61 kr.

P á l f y József kir. főmérnök a következőkben adja el a múlt óról szóló jelentését: Az állami utakon a befejezett javítások felülvizsgálását szeptember 17-19 fogják végezni. A rendes uttfenntartási munkálatok általában pontosan hajtottak végre, az utak állapota különben kielégítő. A törvényhatósági utak a munkák folynak.

P a r e c z György főügyész jelenti, hogy a múlt hóban letartóztatva vőlt 103 fi és 13 nő, összesen 116. Ezek közül jogérvényesen elítéltek 85-öt, vizsgálati fogságban van 35 és felebbezés alatt áll 8. A rabmunkával összesen 35 egyén volt foglalkoztatva. Rabmunka díjból lefolyt 18 frt. Betegedés a múlt hóban 6 esetben fordult elő.

L e n g y e l János kir. s. tanfelügyelő a következőket jelenti a múlt óról: Az 1893-94 tanévi óvoda-köteles gyermekek és a fennállott óvóintézetek statisztikájából a főbb adatok a következők: óvodaköteles gyermek volt a megyében 25030 és pedig 12299 fiu és 12731 leány. Ezek közül állandó felügyelet és gondozásban részesül 10690 fiu és 11019 leány gondozás nélkül volt 1653 fiu és 1668 leány. A lefolyt tanévben a vármegyében 20 óvóintézet működött, még pedig 15 kisedóvoda és 5 állandó gyermekmenedékház. Az óvóintézetek

szeme szikrázni fog. Nyers hangon adta a választ:

— Ha félsz, eredj haza aludni az anyádhoz.

Klára sirva fagadt az erős hangon kiejtett, durva szavakra, Sándorban pedig összegyűlt az indulat:

— Mit nyafogsz nekem? Nem szeretem az asszonyi pityergést.

Klára megtörölte szárazra szemeit, kissé megemelte fejét, mint a felügyelő madár, úgy kérdezte:

— Hát nem szeretsz már?

Mintha várta volna ezt a kérdést, olyan mohón vágta vissza a feleletet.

— Meguntalak.

Az alacsony a szoba kissé fojtott levegőjét szinte erőszakosan hasította át Vata Sándor durván rikácsoló hangja. A kis szoba négyzetletű butoraira lomhán terpeszkedett az esti szürkület. Az utcáról bevilágító gázlámpa, mely alig-alig tört át a nehéz, sűrű ködön, összekeverte a szobai butorok árnyékát.

A kívülről behangzó zivaj kábítólag hatott a felzaklatott férfi lázongó idegeire.

... Az asszony pedig, a megunt asszony ott nyöszörgött a kopott szövetű diván támlájára hajtva fejét, görcsösen markolva felbomlott hosszú, szőke, selymes hajába...

Ettől a naptól kezdődött Klára asszony örökös szenvedése...

fenntartására a lefolyt tanévben 10660 frtot fordítottak. Az óvóintézetek közül jellegre nézve volt: 4 állami, 4 községi, 1 alapítványi, 7 gör. peesti és 10 magánjellegű.

P e c s k á n Sándor árvaszéki tülök és V ö r ö s Vidor tiszti alügyész jelentését, azoknak felolvasása után, tudomásul vették.

A közigazgatási bizottság a hivatalos jelentések meghallgatása után jelentéktelen folyó ügyeket tárgyal, mely után az ülés véget ért.

II.

A városnál.

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta rendes havi ülését F á b i á n László főispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: S a l a c z Gyula kir. tanácsos polgármester, Institoris Kálmán, Krausz József, Lengyel József, Pálffy József, Tisch Mór, Varjassy Lajos, Vizer Péter, Urbányi Béla, Schusztér Illés dr., Perger János, Szilágyi Ede dr., Mézáros Tivadar, Tarjányi Vilmos, Múlek Lajos dr., Müller Károly, Varjassy József, Marschall Lajos dr., Hász Sándor.

S a l a c z Gyula polgármester havi jelentése, — melyet közelebb egész terjedelmében hozunk — tudomásul szolgált.

K r a u s z József pénzügyigazgató jelenti, hogy az elmúlt hóban befolyt Arad város területén egyenes adókban 102,203 frt 28 kr., hadmentességi díjban 270 frt 29 kr., a múlt év hasonló havában befolyt ugyanez adókban 96,287 frt 82 kr., hadmentességi díjban 220 frt 84 kr.

T i s c h Mór dr. helyettes főorvos részletes előterjesztést tett a múlt hó közegészségügyi állapotáról. A jelentést közelebb egész terjedelmében hozzuk.

U r b á n y i Béla árvaszéki tülök jelenti, hogy a múlt hóban befolyt az árvaszékhez 348 ügydarab, a hátralék volt 43 drb; összes elintézendő volt tehát 391 ügydarab. Ebből elintézet nyert 366. A pénztári maradvány 380629 frt 80 kr. Ez összeg külön-bölvő intézeteknél van gyümölcsözőleg elhelyezve.

P á l f y József kir. főmérnök jelenti, hogy a közigazgatási utakon az utjavítási munkák folyamatban vannak, a felülvizsgálatra e hó 18. és 19. napjai vannak kitűzve, az utak állapota kielégítő.

L e n g y e l József h. tanfelügyelő jelentést tett Arad város tanügyi állapotáról, az iskolákról, s a növendékek számáról. Tudomásul szolgált.

M é s z á r o s Tivadar az aradi központi fogházról tett jelentést.

Házról több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

A rendőri bejelentő hivatal.

— Folytatás. —

Arad, szeptember 7.

8. A rendőri bejelentési hivatal kezelési és szolgálati szabályzataként javaslatba hozatik.

A rendőri bejelentési hivatal kezelési és szolgálati szabályzata.

A bejelentés a mellékelt minták szerinti két egyenlő példányban kiállított bejelentési lappal történik, és pedig állandó aradi lakos az 1/2 alatti kék színű — ideiglenesen Aradon tartózkodó idegen a 2. szám alatti fehér színű bejelentési lapot használja.

A szabályrendelet 9 §-a értelmében átvett bejelentési lapok egyik példánya a hivatal pecsétjével ellátva a bejelentő félnek — önigazolásként — visszaadandó.

A bejelentési lapok az „aradi lakosok” s „ideiglenesen itt tartózkodó idegenek” szerint külön csoportba sorozandók.

Állandó aradi lakosokról betűsoros névmutatató vezettetik, — bejelentési lapjaik pedig utca és házszám szerinti sorrendben elhelyezve megőrzöztetik.

Ideiglenesen Aradon tartózkodó idegenek (fogadó, vendéglő, iparos-szállón lévők, ugy színtén a helyenküli cselédek) bejelentési lapjai betű-sorrendben tartatnak nyilván.

Az előző pontok értelmében bejelentettnek kiköltözése, illetve elbocsajtása alkalmával

a lakás illetve az állásadó ugyancsak az ide vonatkozó szabályrendelet 9. §-ában meghatározott időben a bejelentettnek azon bejelentési lapját, melyet a hivatal pecsétjével ellátva visszakapott — a kiköltözéskor vagy elbocsajtás pontos megjelölésével rávezetve — a bejelentési hivatalnak beszolgáltatja. Ennek igazolására megkapja bejelentő a másik bejelentési lapot, mely a hivatalnál őriztetett.

Szállodák tulajdonosai, szállásadással iparszerűleg foglalkozók, valamint az iparos segédek úgy nevezett szállóinak kezelői (gondnok) kik a beszállotokról rendes könyvet vezetni tartoznak, a bejelentési lapokat csupán egy példányban illetéleg a fogadókról szóló szabályrendelet 23. §-a értelmében állítatják ki s a fogadói könyv előmutatása mellett adják át naponként reggeli 9 óráig a bejelentési hivatalnak, midőn is a fogadói könyvben fog az átvétel elismertetni.

Tekintettel arra, hogy — különösen az utóbbi csoportba sorozottak bejelentési lapjai évenként több ezerre szaporodnak, miért is azok részben helyszüke miatt el nem helyezhetők, de másrészt, a keresést tetemesen nehezítik, kimondadik, hogy az Aradról 3 év előtt eltávozott egyének bejelentési lapjai külön osztályozandók, s tíz évig őrzendők.

A bejelentési hivatal a hozzá beérkező ügyekről külön igtató könyvet és arról szóló névmutatót és külön irattárt vezet.

Felek részére a bejelentési hivatal mindennap reggeli 8 órától 12 óráig áll rendelkezésre, ez időben lévén beadandók a bejelentési lapok.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi szept. 12-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

22. A közigazgatási bizottság jelentése a közigazgatás összes ágairól az 1894-ik év I-ső felére vonatkozólag.

23. A tiszti ügyész jelentése Andrásfi Györggyel a borona-utcai kőalapozás iránt és Osztényi Mihálylyal a püspökréti 10⁵²⁷/₁₁₀₀ hold föld bérlete iránt kötött szerződés jövahagyása tárgyában.

24. Az aradvárosi kereskedelmi akadémia zárszámadása 1893/4-ik tanévről.

25. Ugyanannak költségeloirányzata az 1894/95-ik tanévre.

26. Özv. T o m a Tódorné nyugdíj iránti kérvénye.

27. Arad sz. kir. város iskolaszékének jelentése az 1895-ik évi községi iskolák költségvetésének megállapítása tárgyában.

28. Arad sz. kir. város iskolaszékének jelentése a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium intézvényére R o b o z József siketnéma iskolai tanító szabadságotatása tárgyában.

29. Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás aradi kerületi bizottságának megkeresése a bizottság kiállítás alapjához való hozzájárulási összeg megszavazása iránt.

Kiadta:

INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

KÜLFÖLD.

A nemzetközi békekongresszus.

A nemzetközi békekongresszus bezárta üléseit, a nélkül, hogy a románok újra előhozakodtak volna a nemzetiségi kérdéssel. A románok nagy mennyiségben osztottak szét röpiratokat és albumokat. A kongresszus elhatározta, hogy 1896-ban B u d a p e s t e n ü l é s e z. Az interparlamentáris békeértekezlet elfogadta T r a r i e n a és P a n d o l f i indítványát, hogy nemzetközi kongresszust tartsanak a végett, hogy megvitassák, mily módon volnának az államok közt fölmerülő differenciák békebíróóságok útján elintézhetőek. Elfogadta az értekezlet B a u m b a c h és H i r s c h indítványát is, a mely a kormányoknak azt ajánlja, hogy háboru idején vegyék védelmökbe a tengeren a magántulajdont.

A f. hó 5-én megjelent budapesti napilapok egytől-egyig helytelenül és valótlanul közölték az ülés lefolyását, úgy, hogy én kénytelenül voltam a 8-ik szakosztály elnökét a folyó hó 5-én — szerdán — tartott ülésben a tényállásra következőben figyelmeztetni:

„Nem tudom, kit lehet e közleményekért felelőssé tenni, és hogy ki befolyásolta volt azokat. Könnyű ily ki strick által a gy elégedetlenséget kelteni, a mi oly fontos és életbevágó kérdésnél, mint a városok tisztán tartásának kérdése — legalább is — nem helyén való dolog, felkérem tehát a szakosztályt elnökségét, hogy jövőre a napilapok részére az igazságnak megfelelő és pártatlan közlemények megjelenéséről és a megtörtént helytelen közlemény helyreigazításáról, gondoskodják.”

A titkárság bemutatta nekem e szakosztály részéről a lapoknak beküldendő helyreigazítást és — ezen rektifikáció — melynek 6-án a lapokban meg kellett volna jelenni — nem jelent meg. Ez ha egyebet nem bizonyít, arra mutat, hogy a sajtóiroda nem felel meg kötelességének.

Hogy mily megbízható a budapesti napilapok tudósítása ez ülés lefolyásáról, már abból derül ki, hogy egytől-egyig Ault Edwin mérnök urat (a Shone és Ault cég beltagjait) mint olyat mutatják be, ki a saját rendszerére ellen szállsokra. Már ehhez a felületességhez bővebb kommentár nem kell.

A mi pedig Bechman (párisi) és Lindlay (frankfurti) mérnök urak konkluziót illeti, ezek oda irányultak: „hogy vannak oly felszínalakulások és viszonyok, melyek szükségessé teszik — hogy az öblítő csatorna rendszer helyett más lecsapolási rendszert alkalmazzanak.” Hogy pedig Arad városa ily helyzetben van, a mint erről mindkét szakértő a tervek megismerése után meggyőződött — azt mi aradiak körülbelül igen régóta tudjuk.

Lindlay ur, ki jelenlétemben osztoztörökön reggel 8 órakor ismét tüzetesen átnézte az aradi csatornaterveket, kijelentette, hogy a Shone-rendszert egy németországi városban akarja berendezni, mely szintén oly fekvésű, hogy összesített csatornarendszerrel — el nem látható és Bechmann, Páris váro: főmérnöke kijelentette, a párisi Hotel de Ville épületénél a Shone-féle ejektorok berendezését, melyre nézve az alkudozások már folynak, szívesen átvölzi.

Arad város mintaszerű csatornázási-tervezete a kongresszus tagjai között, méltó feltűnést keltett és sokan le akartak utazni Aradra annak megtekintése végett. — Számos kiváló orosz mérnök, Berger Bécs város főmérnöke, arra kértek fel — hogy ha a csatornaművek üzembe fognak helyezettetni, tudósítsam őket — hogy azoknak tanulmányozása ezéjjából Aradra látogassanak.

Arad, 1894. szept. 7.

Kiváló tisztelettel:

Schusztar Henrik dr.

— Az „Aradi Nyomdatársaság” feleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő utca 4. szám.*)

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep és az utána következő vasárnap miatt kedden, f. hó 11-én reggel jelenik meg.

— A hivatalos lapból. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jókai Mór országos képviselőnek, ki az oravioza-bányasi választókerület területén működő három kitűnő néptanító jutalmazására három, egyenkint 200 koronás díjat ajánlott fel, köszönetét nyilvánította.

— Kisasszony-napja. A róm. kath. egyház ma Mária születését, Kisasszony napját ünnepli. E nap délelőtt 10 órakor a minoriták aradi templomában ünnepi istentisztelet tartatik, melyet Jánosy Demjén dr. rendfőnök mond fényes segédlettel.

— A csatornázási munkálatok. Az angol mérnökök, egyáltalán a csatornázási vállalat figyelmébe ajánljuk az alábbi, megszívlelendő sorokat, melyeket lapunk egy előfizetője küldött be hozzánk:

„Tekintetes Szerkesztő Ur! A Perényi-utczában lakom, a hol most egész erőlyel folyik a csatornázási munkálat. Az utca közepe egész hosszában fel van ásva, az árok mellett pedig két oldalt óriási földhegyek emelkednek, a melyeken abszolúte lehetetlen keresztülhaladni. Hogy a kocsiközlekedés szünetel az természetes, de nem is lehet másképp. A gyalogközlekedést azonban megakasztani nem szabad. Ha a mi utczánkban valaki egyik oldalról a másikra átjutni akar, kénytelen megkerülni az egész utczát s úgy térni vissza, mert az árkon és a földhányáson keresztül nincs átjáró. A közönség érdekében járna el a vállalat, ha a földhányásokon itt-ott egy kis rést ütne s egy szál deszkát vettetne keresztül az árkon, hogy így az utca lakossága zavartalanul közlekedhessen. Egy előfizető.”

A munkálat különben örvedetesen halad. Sok helyen már a nehéz csövek egy részét is lerakták. A magyar-utczában az árkot is be lehet tölteni, annyira mentek a munkában. Jelenleg a Sárosy-utczában s a Perényi-utca és a Széchenyi-utca összeszőgellésénél folyik legerősebben a leásás. A szorgalmas munkásokat egész nap nagy közönség szemléli.

— Lefuvás. Házi ezredünk, a osász. és kir. 33-ik gyalogezred, augusztus 21-ike óta van távol Aradtól. Azóta Biharvármegye hegyes-dombos vidékén, Elsad és Nagy-Báród között végezte dandár- és hadosztálygyakorlatait a rezervistákkal együtt, kiket augusztus végén szállítottak a manőver színhelyére. Forró, melegen letűző napsugarak alatt, főtogató porban, verejtékes izzadságban folytak a gyakorlatok, melyek ha nem is voltak oly nehezek, mint tavaly a királygyakorlatok s ha sokkal rövidebb ideig tartottak is, mégis a szokatlan hőség miatt eléggé megviselték a katonaságot. Tegnap azonban véget értek a kurta manőver összes keservei. Délelőtt a hadosztály nagyobb összetűközést végzett s midőn már döntésre került volna a sor, az egész hosszú vonalon megszólaltak az éles kürtök, megadva a minden baka előtt legkellemebb szignált: a lefuvást. Ez jelzi tudvalevőleg a nagy manőver betejezését. A mi utána következik, az már csak a csapatok hazautazása, jobbra vonatokon. A mi házi ezredünk ma, szombatn reggel 4 és 5 óra között érkezik haza Aradra külön katonai vonattal. Megérkezés után a rezervistákat és a három esztendőre kiszolgált katonaságot szabadságra bocsájtják. Október elejéig aztán osend lesz a várban, egész addig, a mig bevonulnak az újonczok, hogy az „urlaub“-ra menő öreg bakáktól átvegyék az örökséget.

— Bók Aradnak. A »Pesti Hírlap« írja: »Parecz István, Aradváros nagyműveltségű tanácsnoka nyomtatásban is kiadta az egészségügyi kongresszus alkalmából készült értekezését, a melyben Aradnak a Shone-rendszerű csatornázását ösmerteti. A figyelemre méltó dolgozat annak is bizonyítéka, hogy Aradvárosnak mily kiváló hivatalnokai vannak.«

— Közigazgatási bejárás. József főherceg bankuti uradalmán egy keskeny-vágányu, felszedhető iparvasutat létesítettek. Ennek közigazgatási bejárása f. hó 11-én lesz, melyen Szathmáry Gyula, kir. tanácsos alispán is jelen lesz, a bejárásra kiküldött bizottság élén.

— Iskola a csángó-telepen. A györöki csángó-telepen mindeddig nem volt iskola. A magyar kir. pénzügyminiszter a tervbe vett állami iskola és kisedovoda felállítását biztosította az által, hogy azok építkezési költségeire 3486 forintot engedélyeztett.

— A gáji plébánia. A gájak tudvalevőleg folyamodtak a városhoz az iránt, hogy tekintettel a római katolikus hívők sokaságára, Gájban egy új plébánia létesítését engedélyezze. A város a kérelmet akkor elutasította. Mint halljuk, a gájak nem nyugszanak meg a határozatban, s most oly formában terjesztik elő kérelmüket, hogy a plébánia költségeit ök maguk fedezik.

— A nyugdíjbizottság ülése. Aradváros nyugdíjbizottsága tegnap délután fél öt órakor ülést tartott Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöke alatt. Az ülésen több kérvényt intéztek el.

— A radnai bucsu. Mária születése napján kisasszony napkor van a fő-bucu Mária-Radnán. Ezer és ezer főre menő ájtatos nép verődik össze ekkor itt az ország minden vidékéről, a kik jobbra gyalog, nélkülözések közt teszik meg a hosszú utat, szent énekeket és zsolozsmákat morzsolgatva egész addig, míg a radnai kéttornyú templom elé érnek. Aradon már napokkal ezelőtt lehetett látni kisebb és nagyobb csoportokban átvonuló bucsusokat, a kik feszület és templom lobogók alatt valamennyien Radna felé igyekeztek. Egy részük vonattal utazik. Az arad-csanádi vasut alig győzi szállítani a bucsusok tömegét. Úgy látszik, az idén népes lesz a híres bucsujáró hely.

— Polgármesterek kongresszusa. Győr város polgármestere tavaly — tudvalevőleg — azt indítványozta, hogy a városok polgármesterei értekezletre jöjjenek össze, a törvényhatósági városok rendezése s az autonómia megvédése ügyében. A kongresszus Debreczenbe tervezik, miért is a városi tanács még a mult évben egy bizottságot alakított, melynek feladatául a kongresszus tárgyalásaira szükséges alapmunkálatok összeállítását tűzte ki. A debreczeni városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott ezen ügygyel és Abraham László főügyész megbízta, hogy a kongresszus tanácskozásainak színórmértékül szolgáló alapmunkálatokat sürgősen készítse el.

— Lövészek ünnepe. Az aradi városligetben, a polgári lövöldében, már tegnap vigan ropogott a puska. Az egyesület tagjai kezdették meg idei nagy díjlövészetüket, mely ma és holnap fog még tartani. A díjlövészt tegnap reggel 8 órakor nyitotta meg Múlek Lajos dr. országgyűlési képviselő, főlövész-mester. Azután folyt tovább a verseny délig s délután 2 órától este fél 8-ig. Ma szintén reggel 8 órakor kezdődik a díjlövészt s tart egész nap. Déli 12 órakor ünnepélyesen le fogják leplezni Kossuth Lajos arczképét. Az alkalmi beszédet Múlek Lajos dr. tartja. Fél egy órakor lesz a diszobéd. Holnap a versenyeket bezárják s este fél 7 órakor kiosztják a díjakat.

— A vásárhely-makó-szent-miklósi vasut és a marosi hid. A vásárhely-makó-szent-miklósi vasut engedményese Sima Ferencz, a megyei közgyűlésnek ismeretes határozata után a fővárosba utazott, hogy a kereskedelmi miniszteriumban az új marosi hidnak a vasutvállalat részére leendő átengedése iránt alkudozzék. Simaék hajlandók volnának a hidat egészben átvenni, épp úgy, mint annak idején az A. Cs. E. V. a makói hidat átvette.

— Új óvintézet a megyében. A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az ötödik állami óvintézetet Csermőn rendelte felállítani. A csermői új állami óvintézethez a kisedovónót már ki is nevesték.

— Magyar-gyűlöli gör. kel. szerb lelkes. Aradról írják a »Pesti Hírlap«-nak a következő botrányos esetet: Egy bűnygyben egyik vádlott születési anyakönyvi kivonatára lévén a bíróságnak szüksége, felhívta az arad-gáji gör. kel. szerb lelkeszt, hogy azt küldje

be. Az illető lelkész be is küldötte a kivonatot, de szerb nyelven kiállítva és ciril betűkkel írva. Erre a bíróság, azzal az indoklással, hogy azért, mert egyik vagy másik egyház az anyakönyvek vezetéséről intézkedő 1840. évi 6. tcz. 7. §-ának intézkedését (hogy t. i. az anyakönyvek magyarul vezettessenek,) meg nem tartotta, senkire, sem a felekre, sem az államkincstárra költség nem háríthatik — a szerb anyakönyvi kivonatot az illető lelkésznek visszaküldötte, hogy azt magyar fordítással lássa el. Erre az illető lelkész, ki az első betérjést magyar nyelvű levél kíséretében tette, azzal küldötte vissza az anyakönyvi kivonatot és pedig német levél kíséretében, hogy ő felsőbb rendeletek szerint, csak oly nyelven adhat kivonatot, a minőn az anyakönyvek vezettetnek. Ez oly perfid eljárás, a melyért megérdemli az illető lelkész, hogy nevét a méltó közmegvetésnek adjuk át, ez a név pedig Popovity Simon, arad-gáji gör. kel. szerb lelkész.

— Gyászünnepély. Bold. Chorin Aron főrabbi emlékének tiszteletére vasárnap, szept. 9-én esti 6 órakor, mint elhalálzásának 50-ik évfordulója napján a zsinagógában gyászünnepély fog tartatni.

— A telefon-előfizetők figyelmébe. A folyamatban levő telefon-építkezésekkel néha elkerülhetetlen, hogy feszítés alatt álló vezetékek a már bekapcsolt állomások vezetékeivel néha egyszerre többel érintkezésbe jutnak, miáltal a villamos erő egy és ugyanazon időben a meglevő állomásokon cseppet sem idéz elő. Ez még néhány napon át fog tartani, míg a huzal feszítési munkálatok befejeztetnek s addig a legjobb igyekezet mellett sem kerülhető ki, hogy az előfizetők itt-ott hasztalanul fel ne cseppetessenek. Ezt tájékoztatás és tudomásvétel végett adom a t. előfizetők tudomására s kérem egyben, hogy hiábavaló zavartatásuk miatt elnézéssel lenni sziveskedjenek. Ez alkalommal az előfizető közönség érdekében ajánlom, hogy lehetőleg minden előfizető a reggeli órákban — lehetőleg 7 és 8 között sziveskedjék a központot egy cseppetessel felhívni oly czélból, hogy gépe állapotáról már a reggeli órákban sziveshessen meggyőződést, hogy az esetleg szükségessé vált javítás már a délelőtti órákban kiinduló vonalór által helyrehozható legyen. A reggeli meghívásnál észlelt bajokat kérem a központnak bemondani, hol azok azonnal előjegyzésbe fognak vétetni. Végül még arra is kérem a közönséget, hogy különösen a délelőtti órákban a központtal a lehető legrövidebb beszélgetésre sziveskedjenek szorítkozni, nehogy a kapcsolást végző személyzet mások hátrányára feltartóztassék. Arad, 1894. szeptember 7. Br. Purczell Béla, hivat. főnök.

— A püspök és a csodadoktor. Az emberek, mikor egészségesek és vigan élnek napjait, a legtöbb esetben igazán fölvilágosodottak s egyáltalában nem hisznek a csodaszerekben, no meg a csodadoktorokban sem. Az a dáma, a kinek sűrű és hossza haja van, csak gunyonyas beszél hajnövesztő-szerekről, naiváknak, libáknak nevezve azokat, a kik a Csillag Annához fordulnak segítségért. Ha azonban a kerék fordul s az állapot kétségbeesztő kezd lenni, akkor a fölvilágosodott urak és asszonyok heállanak vízbeülőnek és elkezdnek kapkodni a szálmászál után is, miként az tudvalevő. A nagybeteg ember reménykedve fogadja még a kuruzsló cigányasszonyt is s minden orvosságot megpróbál, a mit ajánlanak. Körülbelül ilyenfórmán járt a csanádme győi püspök, a ki nemrégiben kifczamította a lábát. Az orvosi tudomány egész apparátussal vonult föl s a tudós doktorok mindent elkövettek, hogy a bajt korigálják. De sewffy püspök föl is gyógyult s ma már mankó nélkül is él tud lassankint járni; de nem úgy, mint hajdán. A lábtörésnek némi bizczegés maradt a következménye, s mi kellenetien s a mi a doktor urak most már nem tudnak segíteni. Akkoriban, mikor a baleset megtörtént, a híres kisjécsai sváb (a ki lábtörés-dolgokban csoda-doktor hírében áll) nyomban jelentkezett a püspök

palotájában, fölajánlvá meggyesztérte csodált tudományát. Am hiába, mert elutasították. Most azonban, hogy a lábtörés után a püspök még mindég bizczeg: más fordulatot vett a sváb ügye. Most már, minthogy a doktorok nem tudnak segíteni az állapoton, hozzá fordultak s így a kisjécsai csoda-doktor mihamar meg fog jelenni a püspöki palotában, igazolásul annak, hogy a beteg ember mindent megpróbál, a mit ajánlanak.

— Az Ortutay-féle lopás ügyében, mely annak idejében oly nagy feltűnést keltett Aradon, szorgalmasan nyomoz a rendőrség. Az alkaptány már eddig is kihallgatott egy sereg gyanuba vett embert, azonkívül számos tanut, biztos eredményre jutni azonban ezideig még nem tudott. Mindenesetre nagy dolog egy ily lopás tettesét kifizetni, azonban bizva az alkaptány tapasztalatában, remélhetjük, hogy végre a tettes megkerül, s elveszi méltó büntetését.

— Martes Ferencz programbeszéd. Martos (Mittelman) Ferencz aradi joghallgató, ki az idei egyetemi köri év egyik elnöklöltje, szerdán tartja Budapesten az új város háza dísztermében programbeszédét, melynek iránypontjait már említettük egyszer lapunkban. A műegyetemi kör elnökéül az idén Gyömöre Györgyöt jelölték, akit valószínűleg egyhangúlag fognak megválasztani.

— Zászlószentelés. Vasárnap fog végbemenni az aradi cipész mesterek zászlószentelési ünnepélye, amint a kiadott program mutatja, fényes ünnepekkel egybekötve. Az egyletnek még 1781-ben készült zászlóját megviselte az idő és viszontagság s ma már csak rongyokban hirdeti az „Arader bürgerliche suhmacher-feren“ régi dicsőségét és fénykorát. Az új zászlóra vonatkozólag különösen megkapó a zászló himzei és díszítési munkálata, mely a remek bordó vörös selyem alapon igen jól veszi ki magát. A huszonkéttagú rendezőség Paksián Sándor elnök s Kiss Ferencz főrendező vezetése mellett serényen működik, hogy az ünnepély kifogástalan sikerét biztosítsa. A kegyes lányok, kiknek névsorát már közöltük, mind fehér, rózsaszínnel díszített ruhában fognak megjelenni. A szavaló kis leányok pedig tiszta fehérben. Az összes helybeli egyletek zászlóikkal vonulnak ki. A bankettjegyek s a táncvizigalomra szóló jegyek kaphatók: Barth Lajos, Fehér Gyula, Paksián Sándor és Muskát Miksa tiszteletben — valamint a következő rendezőbizottsági tagoknál: Kiss Ferencz főrendező ipartestületi titkár, Stefani György, Göllner Antal, Nagy Ferencz, Fischer Samu, Olár Jusztin, Weisz János, Imre Kálmán és Pente Lajosnál. A rendezőség felkéri azon t. polgárokat, kik a szegbeverési aktusnál jelen nem lehetnek, sziveskedjenek ezt vagy helyettes által teljesíteni, vagy a szegét még a mai nap folyamán az ipartestülethez beküldeni. Az ünnepély a rendezőség határozata értelmében minden körülmények között meg fog történni, akár lesz kedvező idő, akár nem.

— A renegát. A Tribunához valaki levelet irt, melyben szemrehányást tesz a lapnak, hogy egy táncmalajtságról készült tudósításban egy renegát román nevé is közölve s ezáltal meggyalázta a többi tisztességes román leányok nevé. A Tribuna erre bábánólág beismeri, hogy nagy hibát követett el. Egyben kijelenti, hogy a menyiben a renegátokat nincs hatalmukban éhbállással és más kizárási büntetni, kötelességük az ily elvetemülteket a társadalom kebeléből kidobni és leszármazóit kilenczediziglen üldözni, mert azokkal, akik nemzetiségüket bármily okból elárulják, csakis kegyetlen szigorúsággal lehet eljárni.

— Harakiri. Az aradmegyei Rossina községben Dreij Jöv odavaló jó módú parasztagda tegnap öngyilkos módon vált meg az élettől. — A szerencsétlen már évek óta

eszelős volt s több ízben öngyilkosságot kísérelt meg. Tegnap kiszökött az erdőbe s felvágta sebe késsével az ereit és a hasát. Mire a hörgésre figyelmessé lett munkások rátaláltak, már elvérzett.

— A gyülekezés a zászlószentelési ünnepélyre. Hogy az aradi önálló cipész mesterek szakcsoportjának zászlószentelési ünnepélyén egyletünk zászlójával részt vehessünk, kéretnek ezennel az „Első aradi betegségélyző és temetkezési egylet“ t. tagjai, miszerint vasárnap, f. szeptember hó 9-én reggeli 8 órakor pontban, gyülestermünkben (Szabadság-tér 11. sz. I. em.) számosan és díszruhában megjelenni sziveskedjenek. Az „Első aradi betegségélyző és temetkezési egylet“ 1894. augusztus hó 27. tartott választmányi üléséből, Fedeschi Viktor, egyleti alelnök. — Felkéretnek az aradi iparos ifjak önképző és betegségélyző-egylet tagjai, hogy a f. hó 9-én tartandó cipészek zászlószentelési ünnepére leendő kivonulás végeit saját helyiségünkben mennél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

— Elfogott tolvajnö. Megirtuk a napokban, mily szép napokat élt hajdanában Izgírán Emilia, ki végül is a mosóteknő mellé került, s mivel ennek kamatai az általa megkivánt elveket neki megadni nem tudták — nagymennyiségű fehérnemű eltolvajlása után megszökött. A rendőrség azonban erélyes nyomozás után tegnap Aradon elfogta őt, s az ötrendbeli lopás és sikkasztásért átkísérteti a vizsgálóbírósághoz.

— Holdfogyatkozás. E hónap 15-én, a kora reggeli órákban részleges holdfogyatkozás lesz, melynek első fele látható lesz nálunk is. A sötétség reggel 4 óra 36 perczkor kezdődik s 6 óra 27 perczkor végződik. A föld-árnyék a holdat északi részén fogja eltakarni s mikor legnagyobb lesz a sötétség, a hold átmérőjének körülbelül egy ötödét fogja befödni a föld árnyéka.

— A szociálista vezér örültsége. Egyik szociálista istü néplap, nemrég borzalmas rajzban mutattab, hogy miként rézja lánczait a szegedi fogházban megörült vásárhelyi szociálista vezér, Szántó Kovács János s ugyanott kövér ciceros betűkkel volt hirdető a megörülés borzalmassága. Történt pedig, hogy a vásárhelyi főkolompos a vizsgálati fogságban tényleg örülést színelte, a oszpaes falakat akarta megmászni és a családját kiatálta. Ezután történt, hogy a törvényszék meghozta Kovács és a többi szociálista ellen a vádhatározatot, a melyben mindnyájan megnyugodtak. A védő Pollák dr. azonban, épp a Kovács örültsége alapján megtölebbezte a határozatot a királyi táblához. Most a szociálista vezér családja meglátogatta Kovácsot fogságában s ez annyira megindította őt, hogy rögtön lemondott a örüléséről s kijelentette, hogy most már nincsen semmi elméleti fogyatkozása.

— Gyujtogatás Mohácson. Mohácson napirinden vannak a gyujtogatások. Fenyegető levelek érkeznek a gazdákhöz, kiket egy ismeretlen gyujtogató a házuk felgyujtásával rémitget s daczára a legéberebb figyelemnek, a gyujtogató be is váltja a fenyegető ígérteit. Így tegnap este is több fenyegető levél érkezett egyes gazdákhöz és már reggel nyolcz órakor a Kosztolányi utcában egy sokáczagda nádfedeles háza kívülről égni kezdett, de jókor észreverték és eloltották a tüzet. Délben pedig a katolikus templom mellett fekvő Györgyevits-féle ház teteje borult lángokba, azonban a tüzőltők még idejekorán lokalizálták a tüzet. A lakosság között nag az izgatottság, mert a titkos gyujtogatóval szemben mit sem tehet. A gazdák nem is mernek a mezei munkához kimenni, mert féltik a házukat a gyujtogatótól. Éjjel érkezett távirati tudósítás szerint a városbíró névtelen levelet kapott, melyben a levél írója avval fenyegeti a lakosságot, hogy a várost előbb-utóbb fel fogja gyujtani. A megrémült lakosság háromszáz tagu helyőrséget szervezett, s az éjjel-nappal őrködik a város biztonsága felett.

— Szomorú ébredés. Hajosán Sándor 23 éves zöldségaras tegnap Budapesten a Hunyady-téren lefeküdt a földre, Rosta Ger.

A német császár a nemesekről.

Königsberg szeptember 7. (Saj. tud. táv.) A német császár a hadgyakorlati banketten szokatlan, de szépen megszerkesztett beszédet mondott, melyben a porosz nemesek királyellenes oppozíció lehordta a sárga földig. Azt mondá, hogy ezen oppozíció monstium a nemességet a királyra utalja, ki isten kegyelméből uralkodik. Eddig gazdasági ügyekért 110 millió márkát adtak ki, tehát ő minden lehetőt megtett. Ennek fejében elvárhatja a porosz nemesség támogatását. Előre tehát és becstelen, ki a királyt nem követi a közjóra vezető munkájában.

A hollandok háboruja.

Amsterdam, szept. 7. (Saj. tud. táv.) Lombok szigetéről jelentik: Az autjari kopár déli partot tegnap két század gyalogság és egy ütég tüzérség szállta meg.

Meglepett anarkisták.

Milanó, szeptember 8. (Saj. tud. táv.) Tegnap éjjel a rendőrség a Sant Petro villában egy anarkista-gyűlést lepett meg és annak kilencz tagját letartóztatta.

Zátonyra jutott hadihajó.

Sidney, szeptember 7. (Saj. tud. táv.) Ringarona czirkáló hajó az Uj Hebridaék mellett sziklára jutott. Több francia és angol czirkáló ment segítségére. Azt hiszik, hogy a legénység megmenekült.

KÖZGAZDASÁG.

Őszi aszály az Alföldön.

- Saját tudósítónktól. -

Oroszára, szeptember 7.

Jelenttem már, hogy a békésmegyei gazdasági-egylet fölratot intéz a földmivelésügyi miniszterhez a takarmánykiviteli tilalom minél rövidebb időn belül leendő kimondására. Az egyesület azonban nem áll meg e kérelménél, mert Lukács minisztert viszont arra kéri, hogy tekintve az őszi aszályt és a szalmaszalmákra, nemkülönben a takarmányra, a legenyhébb szállítási tarifát állapítsa meg. Az ülésen, melyen kibontakozott a téli inség sötét perspektívája, nagyobb eszmecsere folyt le arról is, hogy a megyei hatóság intervenciója kikéréssek. Haladéktalanul intézkedni kell. A vármegyének is zörgetnie kell, míg csak megnyitattik.

Ennek tulajdonítandó, hogy a közigazgatási ülésen a megye derék alispán, Fabry Sándor indítványt tett, hogy a pénzügyminiszter fölratolva kéresek, hogy e kivételes helyzet közepette minél humánusabban szedesse közgeivel az adót. Jó véleményt keltett, hogy maga Tallián Béla is, az elnöklő főispánja teljes mértékben osztotta a fölterjesztés szükségességét és elismerte, hogy itt kivételes állapotok vannak az őszi aszály folytán.

A nagyobb uradalmak példájára, kiknek jogi képviselői már eleve-e kérvényeztek, a községek is sorban adóleengedésért kérvényeztek. Így tett többi között gróf Blankenstein fűzes-gyarmati uradalma példájára Fűzes-Gyarmat, sok helyt azonban a lakosság kívánságát az előjáró közeg hátráltatja, nagyon is sok dolgot adván egy általános aszály kimondásánál mindazon teendő, a mi rá vár.

Egyes községek, melyekben az 1863-iki aszály félsze megvolt, községi takarékpénztárakkal rendelkeznek, ebből az inséget okosan számüzik. Aktív lépésre határozta magát Orosháza, a hol a község az ottani pénzpiacot 5 százalékra kamatozó pénzén olcsó buzát vesz és azt kamat nélkül fogja kiosztani.

A hitelt módtalan kezdik igénybe venni. Jó idő jár az aközis-tulajdonosokra.

Kell-e ennél szomorubb tudósítás?

Budapesti áru és értéktőzsdé.

- Gyenes és Balog özég jelentése. -

Budapest, szeptember 7.

Gabnaüzlet: Buzát ma ismételtén kínáltak, a vételkedv jó volt, az irányzat szilárd volt, elkelt 30000 mm. pár krral szilárdabban. Eladatok:

Table with 4 columns: Location, mmázsa, kilogramm, and forint (ft). Rows include Tiszavidéki, Bácskai, Bajai, Pancsovai, and Zab.

Határidőüzlet: Amerikából ma szilárdabb jegyzéseket jelentettek, s így nálunk a tegnap délután megindult szilárdabb üzetmenet, buzában ma folytatást talált. - Elénkebb vásárlásokra mindjárt kezdeténél szilárdan indult, s zártáig így maradt. Tengeri is tetemesen megszilárdult, az igen élénk vásárlásra.

Zárul 11 órakor:

Table with 2 columns: Item and price range. Rows include Buza szeptember-október 1894, Buza márczius-április 1894, Tengeri május-junius 1894, Zab márczius-április 1894, and Káposztarepe.

Külföld: Ne u-Y o r k buzára ötnyolcad o t s., tengerire 1 és ötnyolcad - 2 és ötnyolcad o t s. szilárdabban. - C h i c a g o buzára 7/8-1 o t s. tengerire 1 és háromnyolcad - 2 és fél o t s. szilárdabban. - P á r i s lanyha, L i w e r p o o l csendes, L o n d o n változlan.

Ertéktőzsdé: Ma is igen szilárd volt az üzet, különösen a hitelek emelkedtek. A helyi papirok szintén élénken kerestettek, mire pár frttal megszilárdultak.

Zárul 11 órakor:

Table with 2 columns: Item and price. Rows include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Rima-Murányi, Osztrák államvasut, and Déli vasut.

Szeszüzlet.

- Szeptember 7. -

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyors szesz 54.-, kicsinyben 54.50 hordó nélkül per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

- Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. -

Budapest, szeptember 7. a. u. 5 óra.

Large table with 4 columns: Item, quantity, and price in forint (ft) and cent (c). Rows include Buza bányási uj, Rozs uj, Arpa takarmány, Zab, Tengeri búsnági, Káposzta-repeze búsnági, and Határidő.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. szeptember 7.

Table with 2 columns: Item and price. Rows include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasut 1876., Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, and Magyar nyeresemény-sorsjegy kölcsön.

Table with 2 columns: Item and price. Rows include Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járdék ezüst, Osztrák járdék arany, Korona járdék, 1860-ki államsorsjegyok, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelintézet részvény, and Osztrák-magyar államvasut.

KIS LOTTO.

Bécsi:

25, 62, 70, 65, 82.

Temesvári:

14, 64, 46, 89, 59.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

RAVASZ IMRE

legelső fényképészeti és festészeti műterme

Aradon, Andrásytér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szakmába vágó munkákat, készít kis képekről nagyobbitásokat egész életnagyságig, olajban festve, vagy retouchesban. Továbbá látogató-jegy alakú fényképek ugyszinte Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett uj forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmul. A legnyughatatlanabb gyermek megszólalásig élethüen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethü kiviteleért kezeség nyujtatik. Felvételek kívánatra üzetlen kívül is eszközöltetnek a legjutányosabb árak mellett. 642 24"

VIZJELZÉS.

1894. évi szeptember hó 7-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőkn.

Table with 5 columns: Station, Temperature, Wind, Visibility, and Humidity. Rows include Branyoska, Arad, Makó, Szeged, and Gyoma.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. szeptember 7.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottab és legkényelmesebben berendezett

fényképészeti műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében legujabban készülő Saison fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu Portrait visittól egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő Platin papirosa

Párisi művészek által készült

olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképészethez tartozó munkák elvállalását. Szóhák, festmények és tájak fényképezését stb. 591.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem tévesztetni. Miért is kérem a ozimet figyelembe venni.

Az epilepsia

gyógyítható és pedig visszaesés nélkül. Ezerek tanuskodnak már a tudománynak ezen csodálatraméltó sikere mellett.

Részletes adatok válaszevél-bélyeggel együtt beküldendők a következő cím alatt:

„Office Sanitas“, Paris 30. Faubourg Montmartre. 779 1-12

Üzlet átalakítás.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy üzletem átalakítása céljából

összes áruimat
mélyen leszállított árban
árusítom.

Egészen fölbagyom és végeladási árban számítom a következő cikkeknek, úgymint: ruhaszöveteket, cretonokat, ruha-barcheteket, fekete szöveteket, ternekat, madrácz grádlit, derékfűzőket, férfi-inget és nyakkendőket.

Azonkívül ajánlom a már régen elismert, jó vászنامat, asztalneműt, törülközőket, chifont, fehéreneműt és mindenféle rövidárút.

Hímezés előnyomtatás a legújabb mintákkal.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezve maradtam tisztelettel:

KRAUSE KÁROLY,
Forray-utca 2. b) szám.

36066/94. I. sz.

782. 1-x

Tűzifa szállítás iránti hirdetmény.

Felhivatnak az Aradon és vidékén lakó fakeskedők és tűzifát szállítók, hogy az alólirott magy. kir. pénzügyigazgatóság részére az 1894/95. évi fűtési idényre szükségeltető 100 köbméter (25 méter öl) kemény és jó minőségű hasábfának a hivatal helyiségébe (pénzügyi palota) megrendelés szerinti részletekben leendő szállítása iránt, a mennyiben vállalkozni óhajtanának, **folyó évi szeptember 28-án délelőtt 10 óráig** alólirott igazgatósághoz zárt borítékban írásbeli ajánlatot tegyenek.

Aradon, 1894. szeptember hó 3-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

805 | 1894. gazd. sz.

3-3

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szin és bérház II. emeletén levő 5 utcza szobából s mellékhelyiségekből álló lakásnak folyó évi november 1-étől számítandó 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 óraker árverést tart.

Kikiáltási-ár 520 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

As árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi szeptember hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső

aljegyző.

EGYEDÜLI VASBUTORGYÁR ARADON.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmet azon körülményre felhívni, hogy Aradon, Háltér 5. sz. a. vasbutor-gyárt létesítettem, és abban mindenre mű vasbutor, u. m. ágy, asztal, székek, mozdó-székény, stb. a legislésebb kiállításban, gyönyörű beégetett fémekkel jutányos áron, tetszés szerinti méretben készülnék.

A tavaszi évad beálltával a t. vendéglősök és kávéház tulajdonosoknak legjobban ajánlom az általam forgalomba hozott csinos és tetszetős

nyári lugasaimat,

melyek bármily nagyságban és tetszés szerinti rajz után készíttetnek. Nyári kerthelyiségeknek pedig összehajtható

vas-székeket.

Minden meglévő vasbutorot javítok és ujja festek a csakis nálam lévő szíto és égető készülékkel.

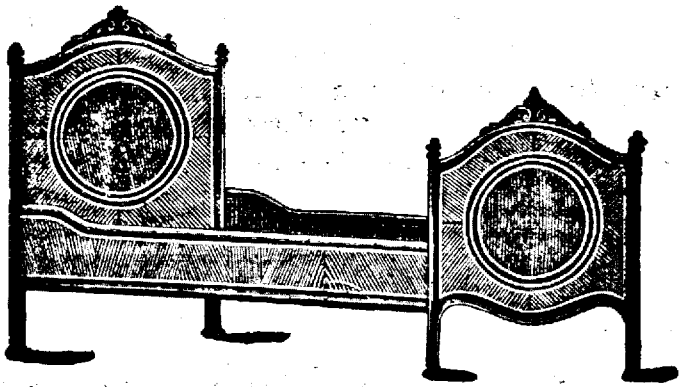
A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

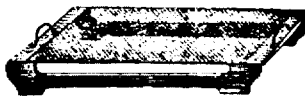
Fleischer Adolf,

592.

Arad, Háltér 5. sz.

Sodrony-ágybetétek minden

nagyságban és mérték szerint.

Utolsó **L**embergi
hónap **k**iállításai

Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

781. 2-17.

Az új iskolaév beálltával.

Alóírott tudatom, az igen tisztelt szülőkkel, hogy

MŰHIMZŐ ISKOLÁMBAN

növendékeimnek az egyszerű **fehérhimzéstől** kezdve a **színes himzés** minden ágát, u. m. **tüfestést, roccoco, renaissance, aranyhimzést tanítok.**

Juniusban tanulmányutat tettem a végből, hogy a himzés terén előforduló

újításokkal megismerkedjem.

Magamat és iskolámat a t. szülők jóakarátába ajánlva, vagyok tisztelettel

AMBRUS ANNA,

műhímnő és hímnőminta előnyomda tulajdonos.

ARAD, Szabadság-tér 6. szám I. emelet.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 586 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoscsik, utasó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindenféle friss töltésű ásvány- és gyógy-vizeket,

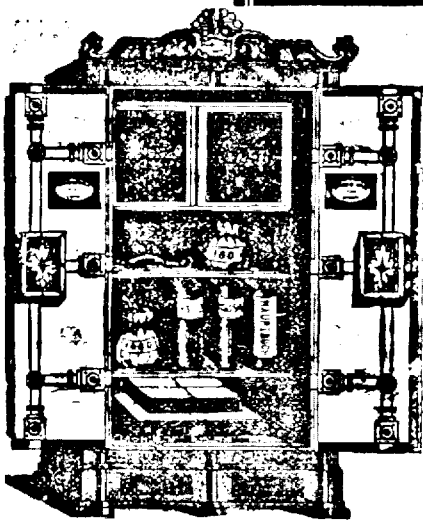
továbbá mindenféle **friss gyümölcs**, egymint: **őszi baraczk, duránczi ananás, legfinomabb nemes faju turkesztán és görög dinnye.**

Legfinomabb **czukor, kávé, rizs** és mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és legjutányosabb áruk, pontos és legjobb kiszolgálás mellett bátorkodunk a n. é. közönségnek ajánlani.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A os. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikabájé

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

osaládok, szabók és ömipészek részére.

Mindenemű varrógépek javítását is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

SINGER L. S.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város által 1895-ben szükséges lámpa-olajnak és stearin gyertyának szállítása iránt folyó év szeptember hó 17-én d. e. 10 óraker árlejtést tart.

Kikiáltási-ára 1 kilogramm legjobb minőségű lámpa-olajnak 41 kr, 1 kgr. I. rendű gyertyának (500 grammos csomagokban) 73 kr.

Bánompénzül leteendő 50 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi szeptember hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:
Lócs Rezső,
aljegyző.

Nemez és szalmakalapok.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani s

nyári idényre

érkezett nagy választéku divat újdonságainkat voylok, francia batistok, szatinok és delainekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusítunk el.

Nemkülönbön ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányú vásznak, ohiffonok, canavász, olavat és asztalneműekben.

Midőn az eddig irányunkban tenusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is főntartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes bizalommal

Kilényi C. és Társa

a „kék golyó“-hoz.

Nap- és esőernyők.

Czerna és selyemkeztjük harisnyák és nyakkendők.

2 arany,
3 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-féle

189.

Korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rosz emésztésnél, valamint tehénknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából.

Tessék a főnebbi
védjegyre ügyel-
ni s a vételnél
határozottan ki-
fejezni:
Kwizda-féle
Korneuburgi
marha-táppor.

Fő-letét:
Kwizda Ferencz Állam-
osztályk és kir. és
román kir. udvari
szállító ker. gyógy-
szertárában Korneu-
burgban Décs mellett.

Valódi minőség-
ben gyógyszer-
tárakban és dro-
gistaiknál kap-
ható.

STEIGERWALD A.

karpitos, díszítő és butorgyáros Aradon.

Butorraktár: Andrassy-tér 15. — Butorgyár: P. Választó-u. 32.

Telephely sz. 115. Ajánlja dusan felszerelt raktárát 779 2-x

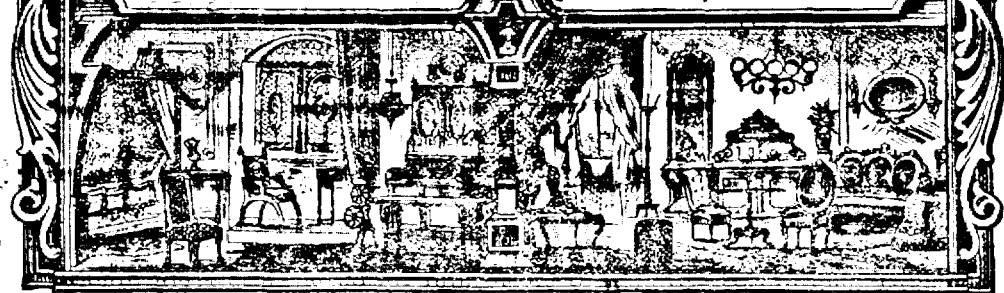
salon-, ebédlő- és hálószoba-butorait,

ugyszintén a legizlételjesebb

KARPITOS-BUTORAIT

minden atyú kivételben előnyös
és előző árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek.

A ruhákat
Purinalal
most tisztítja
a mamánk.

MI AZ A PURINAL?

PURINAL

gyánis a leghjabb ruhafisztító-szer,
mely a

ruhákban lévő tisztátalanságokat, a

szadság, kátrány, kocsikenődes, zsír, fes-
ték, olaj stb.-től erednek,

Nagyszerűen és visszaszármazhatlanul
eltünteti, s

Az egész családnak sem nélkülözhető,
miért is az minden

Legátogatottabb üzletben és gyógyszer-
tárban kapható.

Üvege 25 kr.

DALMÁCIAI ROVARPOR

LEGBIZ-
TOSABB
SZER-
MINDEN
NEMŰ
ROVAROK
ELLEN

Kapható

15, 25, 40 és 75 krajczáros

eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb
moly elleni szereinket, u. m.:

Kámfor, lavendula virág,

naphtalin, naphtalinvászon,

Patchouli levél,

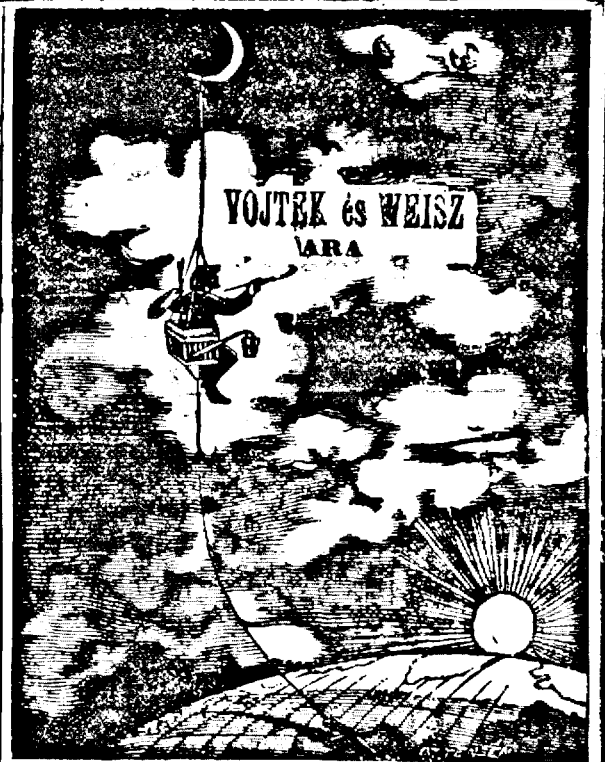
törött bors és az általánosan elősmert

molykeveréket,

valamint

peronospora ellen rézgáliczot

a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a világhíru

WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a

a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.

Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers
30, 60, és 100% carbolsav jegetes; carbol-
por 10% Creolin, Cresylmész, vasgálicz a legju-
tányosabb árakon.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

DIVATÁRUHÁZA DEUTSCH TESTVÉREK DIVATÁRUHÁZA

ARAD, Szabadság-tér.

1894. !Őszi idény! 1894.

Meglepő nagy választékban

!UJDONSÁGOK!

női- és férfi-divat cikkekben.

!!NŐI-DIVAT RUHAKELMÉK ÉS SELYMEK!!

kiváló szép kivitelben hozzá illő legujabb diszkülönlegességek.

Legjobb és elsőrendű gyártmányú

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ

chiffon csinvat és törülköző

Menyasszonyi kelengyék

több száz válogatott mintákban

ingek, ágykészletek, corsettek stb. stb.

Külön ujonnan berendezett osztályban

S Z Ő N Y E G E K,

butorkelmék, ágy- és asztalterítők, utazó-pokrócok.

Első emeleti fényesen berendezett osztályban

NŐI CONFECTIO CZIKKEK,

a legolcsóbb egész a legfinomabb kivitelben

Divatáruház DEUTSCH TESTVÉREK ARAD, Szabadság-tér.

Bevásárlási raktár: Bécs, Azienda palota.

Raktárak: Bécs, Goldschmied-gasse. Bécs, Bauermarkt. Temesvár, Lugos, Karánsebes, Deffa Fehértemplom.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

szemmel tekintélyes által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikert aratva alkalmazatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kozs s elődi kütegek, ugyesintén orr-rekeség, óvar, fagydag, láb-izadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak a sok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéri. Idült bőrbetegségeknél sikert aratva alkalmazatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

Amely esetben ezek jobbnak találhatók, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kérendő; mintán a külföldi utazatok hatástanoknak bizonyulnak. A gyengébb kátrányszappan az

arabőr tisztítatlanságai

előállítására, a gyermeknek valamenyfi bőrbetegségei ellen szék-mulhatlan bőrtisztító mosás és fürdészsappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

30% glicerín tartalommal és finom illattal.

Az minden fajnak használati utasítással együtt 25 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelkednek:

Benzoe-szappan a bőr simogatására, berax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simogatására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, lothylol-szappan rheuma és aróvörösség ellen,

szeplő-szappan igen hathatós, Tannin-szappan lábizadás és hajkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi

Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpítőkre. Csak

Berger-féle szappanokat kell kérni, mintán számtalan hatástanok bizonyítanak. Gyár és Raktár: S. Kell & Comp. Troppau

Aradon: Kapható Aradon:

Rozsnyay Mátyás, Kiss István, Ring Lajos és Demkó Géza urak gyógyszerárában, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerárakban

898 6-6

35%-al olcsóbban mint ezelőtt.

Fő-út 2. sz. a városházzal szemben

lévő fiók-üzletemben, helyiség felhagyása miatt, a következő cikkeket

!35%-al olcsóbban!

árusítom mint ezelőtt:

Paplanok! Matracok! Szalmazsákok! levarott és üresek. Párnák tollal! Keil párnák! Parquett vászon! Viaszkos vászon! Pokróczok! Erdélyi és Steieri! Ponyvák! vízmentes és vitorla, tűzmentes és háztő-lemez! Kötél-árúk! Kárpitos-kellékek!

Munkások részére kék-öltönyök,

767. 2-10. fehér és színes ingek.

REICH B. KÁROLY.

Fő-út 2. sz. a városházzal szemben ARADON.

A vidéki iskolás-gyermekek szüleinek figyelmébe.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság” könyvnyomdája.

A vidéki iskolás-gyermekek szüleinek figyelmébe.